

כיבוד הורים במערבת המשפחה

- 1) **קידושין ל, א-ב:** "יש אמו ואביו תיראו" ונאמר 'את ד' אלהיך תירא ואותו תעבוד' - השווה הכתוב מורה את אב ואם למורתה המקום, נאמר 'מקל אביו ואמו מות יומתי' ונאמר 'יש איש כי יקל אלהיו ונשא חטאוי' - השווה הכתוב ברכת אב ואם לברכת המקום. אבל בהכחאה ודאי אי אפשר. וכן בדיון שלושתן שותפיו בו. תננו רבנן שלשה שותפיו הן באדם: הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאילו דרתי בינהם וכבודוני". "תני רבי אומר גלי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שבן מכבד את אמו יותר מאשר מפני שמשדרתו בדברים לפיכך הקדשים הקדושים ברוך הוא כיבוד אב לכיבוד אם, וגלי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שהבן מתירא מאביו יותר מאשר מפני שמלאו תורה לפיכך הקדשים הקדושים ברוך הוא מורה האם למורה האב".
- 2) **אורות התשובה, עמ' קנו:** "ארבעת הפרקים, שהחינוך של הדור שנתרחק מקדושתה של תורה, צריך שייתקרב על ידם אל מקור הקודש, הם: כבוד הדת, חיבת הדת, הכרת הדת וקיים הדת... אחרי שחובת הכבוד תתמלא, יבוא התור לפתח את רגש החיבה לדת, אשר היא דבר נמנע, אם הכבוד לא יהיה קודם לה. ואחריו, שחבוד וחביב יבואו, אז יבוא זמן לעסוק בהכרת הדת... ורך אחרי ההכרה שתבוא אחרי הכבוד וחביבה, יכולים אנו לקוטר לקיום הדת".
- 3) **הלכות אישות טו, יט-כ:** "וכן צו חכמים שהיה אדם מכבד את אשתו יתר מגופו ואוהבה כגוףו ואם יש לו ממונו מרובה בטובתה כפי הממון ולא יטיל עליה אימה יתרה ויהיה דברו עמה בנחת ולא יהיה עצב ולא רוגז: (כ) וכן צו חכמים על האשה שתכבד את בעלה ביותר מדיי ויהיה לו עליה מורה ותעשה כל מעשיה על פיו ויהיה בעיניה כמו שר או מלך".
- 4) **ענו איה שבת ח"א, עמ' 10-9:** הכרת טוביה היא העמוד המוסרי היוטר גדול ונשגב, שכשיתפתח כל צרכו בלבבות בני אדם יהיה עוזר מאד אל התיקון הכללי. כי אנו רואין שגם שלב בני אדם מלא הוללות, נטמעות הלב מכח סדרי החיים הגרוועים מתגבר מאד, מכל מקום במה שהרגש האנושי מגיע להכרת טוביה, הוא פועל להכשיר את הנפש להביע במה שיוכל את הרגשה העדינה הזאת, במאמר ובפועל. כיבוד הורים, וביחוד כבוד זיכרונות אחורי מותם חזק מאד. בלבבות בני אדם, ורבבה פעמים פועל הוא לרך לבבות קשים מאד. מאיין בא הרגש הזה? רק מכח הכרת טוביה המושרש עמוק מאד בלב בני אדם... אמנים לששתתगדל האנושיות והכחות המוסריים יתפתחו יפה, עד שיהיה ראוי להכנסים לבב, באורח ישר וטבUi, גם רעינות היותר גדולים ואדירים, יופיע כת ההכרה הזאת באור גדול, עד שתשפיע רב כחה על כל עלילות האנושיות הכלולות והפרטיות,
- 5) **קידושין לא:** תננו רבנן איזהו מורה ואייזהו כיבוד? מורה - לא עומד במקומו ולא יושב במקומו ולא סותר את דבריו ולא מכריעו. כיבוד - מאכילת משקה מלביש ומכסה מכenis ומווציא.
- 6) **שולחן ערוך יורה דעת רמ, ב:** תלמיד שרצו לлечת למקום אחר שהוא בוטח Shirah סימן ברכה בתלמודו לפני הרב שם ואביו מוחה בו לפי שדוואג שבאותה העיר העובדי כוכבים מעליילים - אין צורך לאביו בזה: הaga: וכן אם האב מוחה בגין שישא איזו אשה שיחפוץ בה הבן - אין צורך לשם אל האב.